

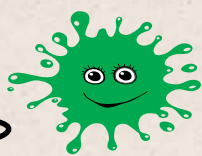
HRAVÁ

SLOHOVÁ VÝCHOVA

Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ

V souladu s RVP

Handwritten cursive letters: n, a, h, d, s, c, a, and a decorative flourish.

Vydavatelství
Taktik

.....	
JMÉNO	
.....	
ŠKOLA	
.....	
TŘÍDA	ŠKOLNÍ ROK

HRAVÁ SLOHOVÁ VÝCHOVA 4

Pracovní sešit pro 4. ročník ZŠ

Autoři: Mgr. Ivana Hořínková

Mgr. Irena Eichlerová

Odborná spolupráce: Mgr. Jana Sadilová

Mgr. Kristýna Dvorníková

Mgr. Veronika Svobodová

Jazyková korektorka: Mgr. Věra Štefánková

Grafická úprava a sazba: Sára Doležalová

Návrh obálky: Sára Doležalová

Produktový manažer: Mgr. Lucie Pěnkavová

Projektový manažer: Ing. Jaroslav Brdjar

ISBN: 978-80-7563-101-5

1. vydání, 2017

Copyright: © Vydavatelství Taktik International, s.r.o., Praha 2017

Vyrobil a vydal: Taktik International, s.r.o., Argentinská 38, 170 00 Praha 7

Všechna práva vyhrazena. Šíření či reprodukce obsahu nebo jeho částí jakýmkoliv způsobem jsou bez předchozího písemného souhlasu vydavatele zakázány.

Obsah

	Jak vzniká příběh – TVORBA OSNOVY	2
	Vyprávíme příběh – VYPRÁVOVÁNÍ PODLE OBRÁZKOVÉ OSNOVY	4
	Věci kolem nás – POPIS HRAČKY	6
	Můj mazlíček – POPIS ZVÍŘETE	8
	Moje rodina – CHARAKTERISTIKA OSOBY	10
	Můj kamarád – CHARAKTERISTIKA OSOBY	12
	Poznávám svět – ZPRÁVA Z VÝLETU	14
	Události v našem městě – SDĚLENÍ	16
	Psaní dopisu – DOPIS	19
	Narozeninová párty – POZVÁNKA	22
	Nepostradatelný pomocník – POPIS VĚCI	24
	V roli básníka – BÁSEŇ	26
	Viděl jsem... – RECENZE	28
	Vaříme, pečeme – RECEPT	30
	Tvořeníčko, tvoření – POPIS PRACOVNÍHO POSTUPU	33
	Daruji, prodám, koupím – INZERÁT	36
	Prázdniny snů – POPIS MÍSTA	39

Milé děti, milé paní učitelky a páni učitelé,

máte před sebou pracovní sešit Hravá slohová výchova, ve kterém naleznete spoustu zajímavých témat pro celý školní rok. S některými z nich se již setkáváte v každodenním životě, s jinými se teprve seznámíte, ale díky této publikaci vás později jistě nepřekvapí. Jednotlivá témata na sebe nijak ne navazují, proto s nimi můžete pracovat podle potřeby, podle toho, jak se vám budou hodit v hodinách českého jazyka.

Tento sešit je vhodný pro všechny děti ze 4. tříd. Pomáhá rozvíjet dovednosti a schopnosti v oblasti stylistiky, tedy v ústním i písemném projevu. Tematické celky využívají techniky tvůrčího psaní i další metody programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení, díky tomu se naučíte lépe formulovat své myšlenky a převádět je do písemné podoby.

Nebojte se popustit uzdu své fantazii! Určitě se u psaní báječně pobavíte.

Vysvětlivky piktogramů použitých v sešitu:

nakresli obrázek

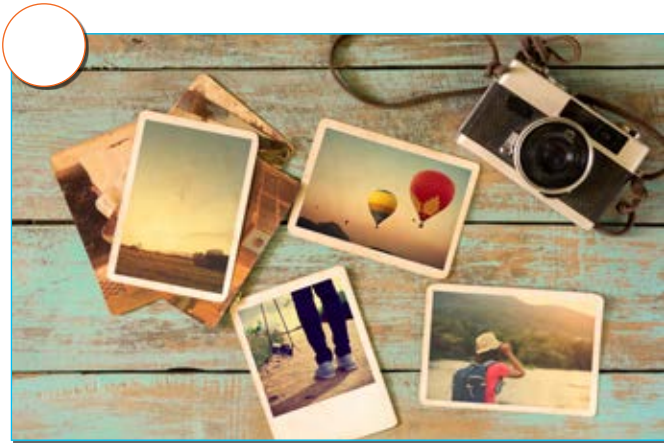
je vhodné jako domácí úkol

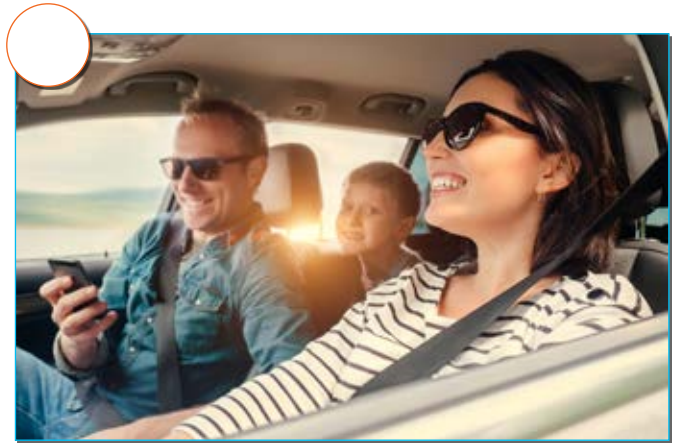

zde se uplatní skupinová práce

1 Následující obrázky očíslej tak, jak by měly jít za sebou. Popiš, co se na obrázcích děje.

2 K seřazeným obrázkům vymysli osnovu – nadpis ke každému obrázku.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

3 Přiřaď jednotlivé body osnovy k obrázkům.

- 1. opylení →
- 2. návrat do úlu →
- 3. vyložení pylu →
- 4. sběr medu →
- 5. hotový med →

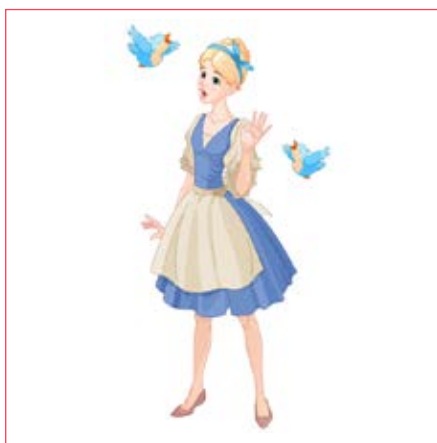

- 1** Prohlédni si následující obrázek. Vymysli k němu alespoň pět vět, ve kterých budeš vyprávět příběh o skřítkovi. (Skřítko pojmenuj, napiš, kde bydlí, co rád dělá...)

- 2** Existuje mnoho různých verzí pohádky „O Popelce“. Prohlédni si obrázky a napiš svoji vlastní verzi příběhu.

a) Vymysli ke každému obrázku alespoň dvě věty.

- 1** Přečti si text a v prvním odstavci zeleně podtrhni větu, ze které jde poznat, kterého mazlíčka měl doma spisovatel Karel Čapek. Červeně podtrhni slova, která popisují vzhled zvířátka, a modře podtrhni, co všechno Dášeňka dělá.

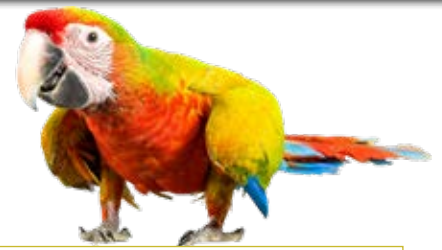
Když se to narodilo, bylo to jenom takové bílé nic, do hrsti se to vešlo; ale anžto to mělo pár černých ušisek a vzadu ocásek, uznali jsme, že to je psisko, a protože jsme si přáli mít psí holčičku, dali jsme tomu jméno Dášeňka.

Dokud to bylo bílé nic, bylo to slepé, bez očí, a co se nožiček týče, inu, mělo to dva páry čehosi, čemu se při dobré vůli mohlo říkat nožičky. Ale protože tu ta dobrá vůle byla, byly tu i nožičky, třebaže ještě za mnoho nestály; kdepak, stát se na nich nedalo, takové byly vratké a slaboučké, a s chůzí to byla, holenku, teprve potíž. Když se do toho Dášeňka pořádně obula (totiž ona se neobula, ale vykasala si na to rukávy; přesněji řečeno, ani rukávy si nevykasala, ale jenom si, jak se říká, plivla do dlaní; rozumějte mi, ona si ovšem nemohla plivnout do dlaní, protože ještě plivat neuměla a dlaně měla tak maličké, že by si do nich netrefila), zkrátka když se do toho Dášeňka pořádně dala, dokutálela se za půl dne od máminy zadní nohy k mámině noze přední, přičemž se cestou třikrát nakrmila a dvakrát vyspala. Spát a jíst uměla totiž hned od narození, tomu se učit nemusela; proto to dělala horlivě po celý boží den, a myslím, že i v noci, když se na ni nikdo nedíval, spala stejně svědomitě jako ve dne – takové to bylo pilné štěně.

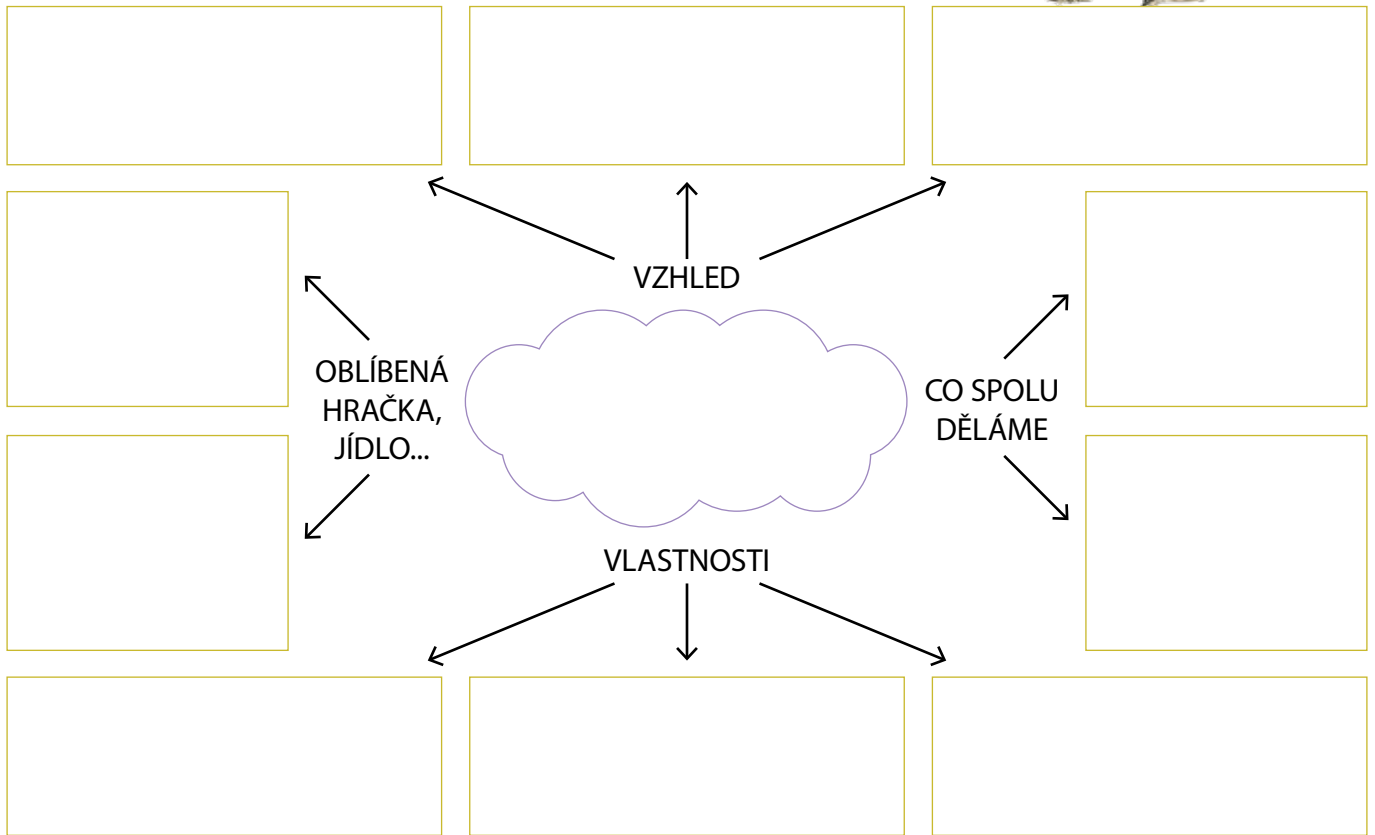
Karel Čapek – Dášeňka čili život štěněte

- 2** Z textu odhadni, jaké asi mohla mít Dášeňka vlastnosti. Napiš je (př. hodná, neposedná...).

- 3** Máš také doma nějakého mazlíčka? Vyplň myšlenkovou mapu.
Doprostřed napiš jméno svého zvířecího kamaráda.
Pokud žádného nemáš, popiš zvířátko, které by sis přál/a.

- 4** Napiš tři věty o tom, co dělá tvůj mazlíček, když odejdeš do školy. Využij vlastnosti ze cvičení 3.

- 5** Doplň neúplné věty.

Máme doma _____ . Jmenuje se _____ .

Když se na něj/ni dívám, vidím _____ .

Každý den dostává k jídlu _____ .

Nejraději si hraje s _____ .

Často spolu _____ .

Mám ho/ji rád, protože _____ .

- 6** Přečti svůj popis nahlas spolužákům.

1 a) Přečti si rozhovor o básni. Umíš některou báseň nazpaměť? Pokud ano, zarecituj ji.

Hele, už jsi to slyšela, že báseň se prý pozná podle zvukové shody na koncích řádků?

Fakt, jo? A co to jako je ta zvuková shoda na koncích řádků?

No prostě, když je na konci dvou nebo více řádků slovo, co končí nějak podobně.

To je jasný. Jako třeba: „K večeri je marmeláda, uvařila jí babička.“ Obě poslední slova končí na A.

Teda pěkně jsi to pomotala. Nestačí jen stejná hláska nebo písmeno na konci. Celé to slovo musí znít podobně, i počet slabik ve větách by se měl shodovat. „K večeri je marmeláda, tu má Zuzka děsně ráda.“

b) Procvič si rýmování. Dopln k vybraným výrazům slova, která mají podobný zvuk (rýmují se) a dopiš je na volná místa. Doplněná slova mohou být libovolným slovním druhem a mohou mít libovolný tvar. Např. kostel – postel.

tužka	
úl	

tráva	
kniha	

sýr	
růže	

2 Pozorně si přečti báseň „Hádanka“ od Josefa Václava Sládka a označ barevně zvukovou shodu na koncích řádků.

Na palouce, modré louce,	A jest jich tam na tisíce
pasou se tam zlaté ovce;	a jest jich tam ještě více.
v noci se tam pasou, ve dne	Pastýře však nikdo z lidí
neuhlídáš ani jedné.	neviděl a neuvidí.

Josef Václav Sládek – Hádanka

3 Ted' se vrátíme k začátkům naší školní docházky a budeme počítat slabiky. Rozděl celou větu na slabiky a na každém řádku slabiky spočítej. Jejich počet napiš.

Na palouce, modré louce,	
pasou se tam zlaté ovce;	

Pastýře však nikdo z lidí	
neviděl a neuvidí.	

- 4** Každá báseň má určitý rytmus. Tento rytmus můžeme určit právě podle stejného počtu slabik na řádcích se zvukovou shodou. Připomeň si nyní známou dětskou říkanku od spisovatele Josefa Kožíška. Ale pozor! Zdá se, že říkanka není v pořádku. Přepiš ji správně na připravené řádky.

Polámal se mraveneček,

ví to celý les.

O půlnoci zavolali

mravenčího lékaře.

Doktor klepe na srdíčko,

potom píše recept:

„Třikrát denně prášek cukru,

bude chlapík jako rybička.“

Josef Kožíšek – Polámal se mraveneček

- 5** Všimni si také, že v této říkance se nerýmují stále dva řádky hned pod sebou, ale zvukovou shodu najdeme vždy ob jeden řádek. Tomu se říká střídavý rým. Ve své správně přepsané verzi básně najdi řádky, které se zvukově a rytmicky (počtem slabik) shodují, a označ je stejnou barvou.

- 6** Vžij se do role básníka a zkus napsat jednoduchou báseň.

a) Začni tím, že na řádek napíšeš své křestní jméno a najdeš k němu rým.

b) Zkus vymyslet dva řádky textu, které budou mít stejný počet slabik. Na konci prvního řádku použij své jméno, na druhém řádku rým k němu.

c) Připiš ještě alespoň další dva řádky textu, které se zvukově a rytmicky shodují, a krátká báseň je hotová.

d) Na závěr jí ještě vymysli vhodný název.

1 Máš doma nepotřebnou hračku, která by potěšila někoho dalšího?
K darování nebo prodeji ti poslouží vhodně napsaný inzerát.

a) Vymysli poutavý název pro svůj inzerát.

b) Napiš dvě krátké věty, kterými hračku popíšeš.

c) Připoj informaci o tom, jak stará a opotřebovaná, nebo naopak nová tato hračka je.

d) Můžeš mít doma i více kusů. K nabídce napiš, jaký počet kusů nabízíš. _____

e) Poptávající (ti, kteří shánějí, kupují) potřebují znát místo odběru. Napiš do inzerátu, kde je možné si hračku vyzvednout.

f) Poslední, ovšem většinou rozhodující položkou inzerátu je cena, napiš ji.

h) Vhodné je také přidat fotografii zboží. Namaluj ho.

g) Nezapomeň uvést kontakt, aby bylo možné se s tebou spojit – telefon, e-mail.

2 Nyní vyměň roli nabízejícího za roli poptávajícího. Představ si jednu věc, kterou bys rád/a dostal/a nebo koupil/a. Vytvoř inzerát, kterým bys tuto věc sháněl/a.

3 Který ze dvou uvedených inzerátů je věrohodnější? Na který z nich bys odpověděl/a? Svůj výběr zdůvodni.

a

Dětské kolo

Daruji modré dětské kolo značky Kolos. Kolo je plně vybaveno povinnými odrazkami a světly. Příslušenství kola: balanční kolečka, zvonek, košík, dětská přilba. Stáří kola je 3 roky, je zachované, ve velmi dobrém stavu, nebourané.

Možnost osobního odběru.

Cena: zdarma

Kontakt: 601 123 456, kolo@kolos.cz

b

Kolo

Daruji kolo značky Kolos. Kolo je plně vybaveno. Příslušenství kola: balanční kolečka, zvonek, košík, dětská přilba. Kolo je ve velmi dobrém stavu, nebourané.

Možnost osobního odběru.

Cena: 500 Kč

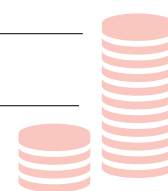
4 Doplň chybějící potřebné údaje v následujícím inzerátu.

Plesová psaníčka

Módní plesová psaníčka v různých barvách. Velikost psaníčka je 20 x 16 cm, jedna kapsa. K psaníčku je možné připnout dlouhé ucho.

5 Co vše se dá nabízet k prodeji nebo darování? Napiš několik příkladů.

3 Přečti si text a odpovídej na otázky, které pokládá.

Lidé touží po podobných místech, kde by chtěli trávit své volné chvíle. Na jaké místo ale myslíš ty? Bažíš po klidném chladném zelenkavém lese? Nebo bys radši horkou pláž na břehu jezera či moře? Možná přemýšlíš o úplně jiném místě, které zatím nikdo neviděl.

4 Napiš o místě, kde bys nejraději strávil/a své prázdniny snů.

Kde je? _____

Existuje, nebo je jen ve tvé fantazii? _____

Čím je zajímavé? _____

Když se rozhlédneš, co vidíš kolem sebe? _____

Kdo tam žije? _____

Proč se chceš podívat právě tam a co tam budeš dělat? _____

5 Nezapomeň přikreslit obrázek nebo nalepit fotografii tohoto místa.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

ČAPEK, Karel. *Dášeňka čili život štěněte.* Praha: Albatros, 1988. ISBN 13-769-82.

KOŽÍŠEK, Josef. *Polámal se mraveneček.* Ilustroval Ondřej SEKORA. Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02806-4.

SLÁDEK, Josef Václav. *Zvony a zvonky.* Ilustrovala Zuzana ŽILKOVÁ. Brno: Tribun EU, 2011. ISBN 978-80-7399-165-4.

HRAVÁ SLOHOVÁ VÝCHOVA 4

- Na 40 stranách najdete 17 slohových témat odpovídajících učivu 4. ročníku, splňujících požadavky RVP ZV.
- Náplň témat je tvořena zajímavou a hravou formou, díky které je možno si procvičit písemné a ústní komunikační projevy. Naleznete zde například inzerát, zprávu z výletu, pozvánku, recenzi a osvojíte si rozdíl mezi charakteristikou a popisem.
- Publikace klade důraz na aktuálnost a využitelnost témat v reálném životě.
- Cvičení jsou stupňována dle obtížnosti, což vede žáky k přemýšlení i tvořivé činnosti, vše je založeno na vzorových příkladech či osobních zkušenostech žáků.
- Každé z témat obsahuje dostatek obrazového materiálu podporujícího představivost a fantazii. Stejně tak dává dostatek prostoru pro vlastní tvorbu žáků.
- Dalším záměrem autorů je rozvoj tvůrčího psaní, a není opomíjeno ani kooperativní učení.
- Po dokončení všech cvičení již nebude slohová výchova strašákem a jednotlivá témata budou pro žáky lépe zvladatelná.

Ucelená řada titulů Hravá slohová výchova:

ISBN: 978-80-7563-101-5

Učebnice je připravena v souladu
s Rámcovým vzdělávacím programem.